

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Τηλ. επικ.: 213 130 7023 / 7224
Email: koinovouleftikos@justice.gov.gr**

Αθήνα, 08 - 03- 2024
Αρ. Πρωτ.: 63

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υφυπουργό παρά τω Πρωθυπουργό
κ. Παύλο Μαρινάκη
2. Υπουργό Εξωτερικών
3. Υπουργό Προστασίας του Πολίτη
4. Βουλευτή: κ. Κ.Φλώρο
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 3200/14-02-2024

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 3200/14-02-2024 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο βουλευτής κ. Κ. Φλώρος, με θέμα: «Ψήφισμα κόλαφος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εις βάρος της Ελλάδας για παραβίαση των ευρωπαϊκών αρχών», θέτουμε υπόψη σας -κατά λόγο αρμοδιότητας- τα ακόλουθα:

Η ελληνική πολιτεία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, έχει οικοδομήσει, και διαρκώς προσαρμόζει και εξελίσσει, το νομικό περιβάλλον και τις συνθήκες που επιβάλλουν οι αρχές και οι αξίες του ευρωπαϊκού κεκτημένου προκειμένου να υπηρετείται το κράτους δικαίου όπως αυτό συγκροτείται μέσα από τους τέσσερις θεματικούς του πυλώνες και εδράζεται στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κτλ καθώς και στους κανονισμούς και στις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται, ακριβώς, οι αλλαγές που εισήχθησαν πρόσφατα στον Ποινικό Κώδικα και στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας με τον νόμο 5090/2024 - ΦΕΚ Α 30/24.02.2024 του Υπουργείου Δικαιοσύνης και αφορούν στην ελευθερία του Τύπου. Πιο συγκεκριμένα, με τις νέες διατάξεις καταργήθηκε το αδίκημα της απλής δυσφήμισης του άρθρου 362 ΠΚ - μολονότι το αδίκημα αυτό παραμένει σε ισχύ στις εθνικές έννομες τάξεις πολλών κρατών μελών – ώστε να προστατευτεί περαιτέρω η ελεύθερη έκφραση του δημόσιου λόγου, να ενισχυθεί η ελευθερία του Τύπου και να διασφαλιστεί η αδέσμευτη και ανεμπόδιστη άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Και αυτό διότι το αδίκημα της απλής δυσφήμισης εξέθετε τους δημοσιογράφους στο ενδεχόμενο κακόβουλων αγωγών και αξιώσεων, ακόμη και για περιπτώσεις διάδοσης αληθινών γεγονότων.

Παραμένει, ωστόσο, το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρο 363ΠΚ όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 54 του ν.5090/2024), το οποίο, σε κάθε περίπτωση, αφορά σε συμπεριφορές οι οποίες βρίσκονται εκτός του προστατευτικού πεδίου της ελευθερίας της έκφρασης, είναι αντίθετες προς τις βασικές αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και περιγράφονται ως εκ προθέσεως και συνειδητή διασπορά ψευδών ειδήσεων αποσκοπώντας στην πρόκληση βλάβης της τιμής και της υπόληψης του θιγόμενου προσώπου.

Πέραν τούτου, με τον ως άνω νόμο εισαγάγονται ρυθμίσεις που προβλέπουν την επιτάχυνση της διαδικασίας απόρριψης προδήλως αβάσιμων κατηγοριών με πράξη του Εισαγγελέα (άρθρο 43 ΚΠΔ ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 67 ν.5090/2024), την προκαταβολή εξόδων της ποινικής δίκης σε περίπτωση υποβολής έγκλησης για ορισμένα αδικήματα, μεταξύ άλλων, και της συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρο 53 ΚΠΔ ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 71 ν.5090/2024) και την επιβολή υψηλών εξόδων σε βάρος εκείνων των οποίων η προσφυγή απορρίφθηκε ως προδήλως αβάσιμη (άρθρο 580 ΚΠΔ ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 116 ν.5090/2024). Όλες οι ως άνω οριζόντιες ρυθμίσεις, συνδυαζόμενες με την κατάργηση του αδικήματος της απλής δυσφήμισης, έχουν ως αποτέλεσμα την αποθάρρυνση της έγερσης καταχρηστικών αξιώσεων κατά των δημοσιογράφων (slapps) στα ποινικά ή στα αστικά δικαστήρια και αποτελούν μέτρα που προτείνονται στα Κράτη – Μέλη με τη Σύσταση ΕΕ 2022/758/27.4.2022 της Επιτροπής σχετικά με την προστασία των δημοσιογράφων και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από προδήλως αβάσιμες ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού. Ταυτόχρονα, τα μέτρα αυτά συμβαδίζουν και με το πνεύμα και τις επιμέρους διατάξεις της Οδηγίας για την προστασία, από προδήλως αβάσιμες αγωγές ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες (“στρατηγικές αγωγές προς αποθάρρυνση συμμετοχής του κοινού”-slapps), των προσώπων που προβαίνουν σε ενέργειες συμμετοχής του κοινού.

Επιπλέον, με τη διάταξη του άρθρου 5 του ν.1178/16.7.81 του Νόμου περί αστικής ευθύνης του Τύπου και άλλων τινών διατάξεων, όπως αυτή είχε αντικατασταθεί με τη διάταξη 13 του άρθρου 4 του ν.2328/1995, και μετέπειτα με το άρθρο 37 παρ. 2 του ν.4356/2015, ο αδικηθείς πριν ασκήσει αγωγή για προσβολή που υπέστη, υποχρεούται να καλέσει με έγγραφη εξώδικη δήλωσή του τον ιδιοκτήτη του εντύπου, ή όταν αυτός είναι άγνωστος τον εκδότη ή τον διευθυντή σύνταξής του, να αποκαταστήσει την προσβολή με την καταχώρηση σε αυτό κειμένου που του υποδεικνύει. Αν ο τελευταίος προβεί σε αποκατάσταση και κοινοποίηση στον αδικηθέντα του δημοσιεύματος αυτού εντός 10 ημερών, η αποκατάσταση θεωρείται ότι επήλθε. Η παράλειψη της ως άνω διαδικασίας επιφέρει την απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης. Η αγωγή αποζημίωσης πρέπει να ασκηθεί εντός διαστήματος 6 μηνών από την πάροδο της προθεσμίας των 10 ημερών ή της ρητής άρνησης αποκατάστασης. Εάν λάβει χώρα η αποκατάσταση της προσβολής, δεν μπορεί να υπάρξει αστική αξίωση.

Τέλος, θεμελιώδης αρχή του πολιτεύματός μας αποτελεί η ανεξαρτησία και το αυτοδιοίκητο της Δικαιοσύνης (άρθρα 26,87,88 και 90 του Συντάγματος). Οι δικαστικές αρχές ασκούν το έργο τους με απόλυτη ανεξαρτησία και είναι αποκλειστικά αρμόδιες για την αξιολόγηση και αξιοποίηση των στοιχείων και πληροφοριών που περιέχονται σε γνώση τους καθώς και για την εκτίμησή τους σε ότι αφορά την έναρξη και εξέλιξη μιας υπόθεσης. Συνακόλουθα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, σας ενημερώνει για τη διαβίβαση της υπόθεσης παραβίασης του προσωπικού απορρήτου, τον Οκτώβριο του 2023, από την Εισαγγελία

Πρωτοδικών Αθηνών στον Άρειο Πάγο και την περαιτέρω διεξαγωγή της έρευνας από αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου κατόπιν παραγγελίας της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με το άρθρο 32 του ΚποινΔικ., αναβαθμίζοντας την έρευνα στο ανώτατο δικαστικό επίπεδο με στόχο την ενοποίηση του υπάρχοντος υλικού και την ταχύτερη διεξαγωγή της ανακριτικής διαδικασίας.

Σε κάθε περίπτωση η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Δικαιοσύνης δρουν προς τη διαφύλαξη του συμφέροντος του ελληνικού λαού και προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να εναρμονίζεται η χώρα μας στο κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ισχυροποιείται το κράτος δικαίου.

Κατά τα λοιπά αρμόδιοι να σας ενημερώσουν είναι οι συνερωτώμενοι Υπουργοί.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ**

Με εντολή Υπουργού
Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη του Γραφείου

Γαβριέλα Σαρρή

Αριθμός σελίδων εγγράφου :3
Αριθμός σελίδων συνημμένων:
Σύνολο σελίδων :3